2024/1233

30.4.2024

# SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1233

## ze dne 24. dubna 2024

## o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě

**(přepracované znění)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 79 odst. 2 písm. a) a b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ([1]),

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ([2]),

v souladu s řádným legislativním postupem ([3]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ([4]) je třeba provést řadu změn. Z důvodu srozumitelnosti by uvedená směrnice měla být přepracována.

(2) Unie by měla zajišťovat spravedlivé zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států a důraznější integrační politika by měla cílit na přiznání práv a povinností těmto státním příslušníkům třetích zemí srovnatelných s právy a povinnostmi občanů Unie.

(3) Ustanovení o jednotném postupu vyřizování žádostí ústící v kombinovaný doklad, který bude v rámci jediného správního aktu zahrnovat jak povolení k pobytu, tak pracovní povolení, by měla přispět ke zjednodušení a harmonizaci pravidel, která se v současnosti používají v členských státech.

(4) Aby umožnily první vstup na své území, měly by mít členské státy možnost vydat jednotné povolení, nebo pokud takové povolení vydávají pouze po vstupu na své území, vízum. Členské státy by měly tato jednotná povolení nebo víza vydávat včas.

(5) Tato směrnice by měla stanovit procesní pravidla pro postup posuzování žádostí o jednotné povolení. Tento postup by měl být s ohledem na běžné pracovní vytížení správních orgánů členských států účinný a snadno zvládnutelný, transparentní, spravedlivý a nediskriminační, aby dotčeným osobám nabízel v přiměřeném časovém rámci odpovídající právní jistotu.

(6) Evropský pilíř sociálních práv, vyhlášený v Göteborgu dne 17. listopadu 2017, stanoví soubor zásad, které mají sloužit jako vodítko pro zajištění rovných příležitostí, přístupu na trh práce, spravedlivých pracovních podmínek, sociální ochrany a začleňování. Přezkum směrnice 2011/98/EU, který je součástí balíčku opatření týkajících se získávání kvalifikovaných a talentovaných lidí, jenž byl navržen v návaznosti na sdělení Komise ze dne 23. září 2020 o novém paktu o migraci a azylu. Tento přezkum je rovněž jedním z prvků sdělení Komise ze dne 4. března 2021 o Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv.

([1]) Úř. věst. C 75, 28.2.2023, s. 136.
([2]) Úř. věst. C 79, 2.3.2023, s. 59.
([3]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 13. března 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 12. dubna 2024.
([4]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. L 343, 23.12.2011, s. 1).

(7) Ustanoveními této směrnice by neměla být dotčena pravomoc členských států regulovat požadavky pro vydávání jednotného povolení za účelem výkonu práce. Touto směrnicí by nemělo být dotčeno právo členských států podle čl. 79 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). Členské státy by na základě toho měly mít možnost buď považovat žádost o jednotné povolení za nepřípustnou, nebo ji zamítnout.

(8) Tato směrnice by se měla vztahovat na pracovní smlouvy a pracovněprávní vztahy státních příslušníků třetích zemí se zaměstnavateli. V případě, že vnitrostátní právo některého členského státu umožňuje přijmout státního příslušníka třetí země prostřednictvím agentury práce, která je na jeho území usazena a s níž má tento pracovník pracovněprávní vztah, neměli by být tito státní příslušníci třetích zemí vyloučeni z oblasti působnosti této směrnice a veškerá ustanovení v této směrnici týkající se zaměstnavatelů by se rovněž měla vztahovat na tyto agentury.

(9) Tato směrnice by se neměla vztahovat na vyslané státní příslušníky třetích zemí. To by nemělo bránit státním příslušníkům třetích zemí, kteří oprávněně pobývají a legálně pracují v některém členském státě a byli vysláni do jiného členského státu, aby po dobu svého vyslání nadále požívali rovného zacházení ve srovnání se státními příslušníky členského státu původu, pokud jde o ty podmínky zaměstnání, které nejsou ovlivněny uplatňováním směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ([5]).

(10) Oblast působnost této směrnice by neměla zahrnovat státní příslušníky třetích zemí, kterým byla přiznána ochrana v souladu s vnitrostátním právem, mezinárodními závazky nebo praxí členského státu, s výjimkou kapitoly III, která by se na ně měla vztahovat, pokud jsou podle vnitrostátního práva tito státní příslušníci třetích zemí oprávněni pracovat a pracují nebo pracovali.

(11) Tato směrnice by se neměla vztahovat na státní příslušníky třetích zemí, kteří nabyli právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v souladu se směrnicí Rady 2003/109/ES ([6]), jelikož mají obecně výhodnější právní postavení a zvláštní druh povolení k pobytu „dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU“.

(12) Tato směrnice by se neměla vztahovat na státní příslušníky třetích zemí, kteří byli přijati na území členského státu za účelem výkonu sezónní práce a kteří požádali o přijetí nebo byli přijati na území členského státu v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/36/EU ([7]), neboť jsou zahrnuti do oblasti působnosti směrnice 2014/36/EU, která zavedla zvláštní režim.

(13) Povinností členských států určit, zda má žádost podávat státní příslušník třetí země, nebo zaměstnavatel tohoto státního příslušníka třetí země, by neměla být dotčena případná ujednání požadující zapojení obou těchto stran do příslušného řízení. Členské státy by měly žádosti o jednotné povolení posoudit a prověřit buď v případě, že státní příslušník třetí země pobývá mimo území členského státu, v němž tento státní příslušník třetí země žádá o přijetí, nebo v případě, že tento státní příslušník třetí země již na území tohoto členského státu pobývá jako držitel platného povolení k pobytu vydaného tímto členským státem v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1030/2002 ([8]). Členské státy by rovněž měly mít možnost přijmout žádosti podané jinými státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na jejich území.

(14) Ustanovení této směrnice o jednotném postupu vyřizování žádostí a o jednotném povolení by se neměla týkat jednotných nebo dlouhodobých víz. Pokud jsou splněny požadavky stanovené unijním nebo vnitrostátním právem a pokud členský stát vydává jednotná povolení pouze na svém území, měl by dotčený členský stát udělit státnímu příslušníkovi třetí země potřebné vízum k získání jednotného povolení.

(15) Lhůta pro přijetí rozhodnutí o žádosti by měla zahrnovat dobu nezbytnou ke kontrole situace na trhu práce, pokud se tato kontrola provádí v souvislosti s individuální žádostí o jednotné povolení. Na obecnou kontrolu situace na trhu práce, která nesouvisí s individuální žádostí o jednotné povolení, se tedy nevztahuje lhůta pro přijetí rozhodnutí. Členské státy by měly usilovat o včasné udělení potřebného víza k získání jednotného povolení.

([5]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (Úř. věst. L 18, 21.1.1997, s. 1).

([6]) Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44).

([7]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/36/EU ze dne 26. února 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 375).

([8]) Nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí (Úř. věst. L 157, 15.6.2002, s. 1).

(16) Aby se zabránilo duplicitní práci a prodlužování řízení, měly členské státy usilovat o to, aby od žadatelů požadovali předložení příslušných dokumentů pouze jednou, a provést za účelem vydání jednotného povolení, i případně potřebného víza k získání jednotného povolení pouze jednu věcnou kontrolu dokumentů předložených žadatelem.

(17) Určením příslušného orgánu podle této směrnice by neměly být dotčeny pravomoci ani úloha jiných orgánů a případně sociálních partnerů, pokud jde o posuzování žádosti a rozhodnutí o ní.

(18) Lhůta pro přijetí rozhodnutí o žádosti by však neměla zahrnovat dobu nezbytnou pro uznání odborné kvalifikace. Touto směrnicí by neměly být dotčeny vnitrostátní postupy uznávání diplomů.

(19) Pro případ, kdy rozhodnutí není učiněno ve lhůtě stanovené touto směrnicí, by měly být stanoveny právní důsledky vnitrostátními právními předpisy, proti kterým by měla být dostupná právní náprava.

(20) Jak je uvedeno ve sdělení Komise ze dne 27. dubna 2022 o přilákání kvalifikovaných a talentovaných pracovníků do EU, jsou talentová partnerství jedním z klíčových nástrojů nového paktu o migraci a azylu s ohledem na jeho vnější rozměr. Cílem těchto partnerství je posílit spolupráci mezi Unií, členskými státy a partnerskými zeměmi, posílit mezinárodní pracovní mobilitu a rozvíjet talenty vzájemně prospěšným a cirkulačním způsobem. Urychlení vyřizování žádostí o jednotné povolení v rámci omezení stanovených v této směrnici by rovněž mohlo přispět k účinnému provádění talentových partnerství s klíčovými partnerskými zeměmi.

(21) V zájmu zlepšení účinnosti a atraktivity trhů práce v Unii by členské státy měly mít možnost urychlit vyřizování žádostí o jednotné povolení podaných státními příslušníky třetích zemí nebo jejich jménem, kteří jsou již držiteli jednotného povolení v jiném členském státě, v rámci omezení stanovených touto směrnicí.

(22) Jednotné povolení by mělo být navrženo v souladu s nařízením (ES) č. 1030/2002, které umožňuje členským státům uvádět doplňující informace, zejména zda je dotčené osobě povolen výkon práce. Členský stát by měl uvést, mimo jiné za účelem lepší kontroly migrace, nejenom v jednotném povolení, ale také ve všech vydaných povoleních k pobytu informace, které se týkají povolení k výkonu práce, bez ohledu na druh povolení nebo povolení k pobytu, na základě kterého byl státní příslušník třetí země přijat na území členského státu a byl mu poskytnut přístup na trh práce dotčeného členského státu. Státní příslušníci třetích zemí by měli mít právo ověřit informace obsažené v tištěné či elektronické podobě a případně je nechat opravit nebo vymazat v souladu s nařízením (ES) č. 1030/2002.

(23) Ustanovení této směrnice o povoleních k pobytu vydaných za jiným účelem, než je výkon práce, by se měla týkat pouze podoby těchto povolení a neměla by jimi být dotčena unijní nebo vnitrostátní pravidla pro postupy pro přijímání a postupy pro vydávání těchto povolení.

(24) Ustanovení této směrnice o jednotném povolení a o povolení k pobytu vydaném za jiným účelem, než je výkon práce, by neměla bránit členským státům ve vydávání dalšího dokumentu v papírové podobě, jenž by umožňoval poskytnutí přesnějších informací o pracovněprávním vztahu, neboť pro takové informace není v povolení k pobytu dostatek prostoru. Takového dokumentu lze využít pro předcházení vykořisťování státních příslušníků třetích zemí a pro boj proti nelegálnímu zaměstnávání, avšak pro členské státy by mělo být jeho použití dobrovolné, přičemž daný dokument by neměl nahrazovat pracovní povolení, neboť by tak docházelo k narušení koncepce jednotného povolení. Uvedené informace lze rovněž uchovávat v elektronické podobě za využití technických možností podle článku 4 a podle bodu 20 písm. a) přílohy I nařízení (ES) č. 1030/2002. Kromě toho mají zaměstnavatelé povinnost informovat pracovníky ze třetích zemí o podstatných aspektech pracovněprávního vztahu a o veškerých jeho změnách v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ([9]).

(25) Podmínky a kritéria, na základě kterých může být žádost o vydání, změnu či obnovení jednotného povolení zamítnuta, nebo na jejichž základě může být jednotné povolení odňato, by měly být objektivní a měly by být stanoveny vnitrostátními právními předpisy, a to včetně podmínky dodržovat zásadu upřednostňování pracovníků Unie, jak vyplývá zejména z příslušných ustanovení aktů o přistoupení z roku 2003 a z roku 2005. Rozhodnutí o zamítnutí nebo odnětí jednotného povolení by měla být řádně odůvodněna. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání, změnu nebo obnovení jednotného povolení a rozhodnutí o jeho odnětí by mělo být založeno na kritériích

([9]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 105).

stanovených právem Unie nebo vnitrostátním právem, mělo by případně zohledňovat konkrétní okolnosti případu a mělo by být v souladu se zásadou proporcionality. Za výjimečných a řádně odůvodněných okolností souvisejících se složitostí žádosti a v zájmu žadatele by mělo být možné lhůtu pro přijetí rozhodnutí podle této směrnice prodloužit o dalších 30 dnů. V případě, že držitel jednotného povolení změní zaměstnavatele, by mělo být prodloužení o dalších 15 dnů řádně odůvodněno.

(26) Za účelem zajištění toho, aby státní příslušníci třetích zemí a jejich rodinní příslušníci měli účinný přístup ke svým právům, měly by jim členské státy bezplatně poskytnout dostupné informace o podkladech potřebných pro podání žádosti o jednotné povolení, jakož i o podmínkách vstupu a pobytu a o právech, povinnostech a procesních zárukách na jejich ochranu a ochranu jejich rodinných příslušníků. Tyto informace by měly zahrnovat informace o sociálních partnerech, se zvláštním odkazem na organizace zastupující pracovníky aby se zlepšila informovanost státních příslušníků třetích zemí a jejich rodin s cílem lépe je chránit v práci.

(27) Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou držiteli platného cestovního dokladu a jednotného povolení vydaného členským státem, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, by měli být oprávněni vstoupit a volně se pohybovat na území členských států, jež uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, po dobu nejvýše tří měsíců během jakéhokoli šestiměsíčního období v souladu nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ([10]) a článkem 21 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích ([11]) (Schengenská úmluva).

(28) Chybí-li horizontální právní předpisy Unie, práva státních příslušníků třetích zemí se liší podle toho, ve kterém členském státě vykonávají práci a jaká je jejich státní příslušnost. S cílem dále rozvíjet soudržnou přistěhovaleckou politiku, snížit rozdíl v právech, která mají občané Unie a státní příslušníci třetích zemí, kteří legálně pracují v členském státě, a doplnit stávající *acquis* v oblasti přistěhovalectví, by měl být stanoven soubor práv, zejména s cílem vymezit oblasti, ve kterých je zajištěna rovnost zacházení s uvedenými pracovníky ze třetích zemí, kteří zatím nejsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, ve srovnání s vlastními státními příslušníky členského státu. Cílem takových ustanovení je zavést minimální rovné podmínky v rámci Unie a uznat, že tito státní příslušníci třetích zemí přispívají hospodářství Unie svou prací a daňovými odvody; kromě toho mají uvedená ustanovení sloužit jako ochrana, díky níž bude omezena nekalá soutěž mezi vlastními státními příslušníky členského státu a státními příslušníky třetích zemí v důsledku možného vykořisťování státních příslušníků třetích zemí. Pracovník ze třetí země by měl být v této směrnici vymezen jako státní příslušník třetí země, který byl přijat na území některého členského státu, oprávněně pobývá na jeho území a je v daném členském státě oprávněn pracovat v rámci pracovněprávního vztahu v souladu s vnitrostátním právem nebo s vnitrostátní praxí. V tomto kontextu musí mít pracovník ze třetí země pracovní smlouvu nebo pracovněprávní vztah vymezený vnitrostátním právem, kolektivními smlouvami nebo praxí každého členského státu, s přihlédnutím k judikatuře Soudního dvora Evropské unie.

(29) V případě, že držitel jednotného povolení změní zaměstnavatele, by měl nový zaměstnavatel předat příslušným orgánům informace o zaměstnání v souladu s postupy stanovenými vnitrostátním právem. Změna podmínek zaměstnání, jako jsou adresa zaměstnavatele, obvyklé místo výkonu práce, pracovní doba a odměna, sama o sobě nepředstavuje změnu zaměstnavatele.

(30) Všichni státní příslušníci třetích zemí, kteří oprávněně pobývají a pracují v členských státech, by měli bez ohledu na původní účel nebo důvod přijetí požívat přinejmenším společného souboru práv vycházejícího z rovného zacházení ve srovnání se státními příslušníky členského státu, ve kterém pobývají. Právo na rovné zacházení v oblastech, na něž se vztahuje tato směrnice, by mělo být přiznáno nejen těm státním příslušníkům třetích zemí, kteří byli přijati v členském státě za účelem výkonu práce, nýbrž i těm, kteří byli přijati z jiných důvodů a byl jim poskytnut přístup na trh práce tohoto členského státu v souladu s jinými ustanoveními unijního nebo vnitrostátního práva, včetně rodinných příslušníků pracovníků ze třetích zemí, kteří byli přijati členským státem v souladu se směrnicí Rady 2003/86/ES ([12]) a státních příslušníků třetích zemí, kteří byli přijati členským státem v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ([13]).

([10]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1).
([11]) Úř. věst. L 239, 22.9.2000, s. 19.
([12]) Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny (Úř. věst. L 251, 3.10.2003, s. 12).
([13]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21).

(31) Právo na rovné zacházení ve vymezených oblastech by mělo být úzce spojeno s oprávněným pobytem státního příslušníka třetí země a přístupem na trh práce v členském státě, které jsou zakotveny v jednotném povolení, jež zahrnuje oprávnění pobývat a vykonávat práci, a v povolení k pobytu vydaném pro jiné účely, jež bude obsahovat informace o povolení k výkonu práce.

(32) Právo na rovné zacházení s pracovníky ze třetích zemí ve srovnání se státními příslušníky dotčeného členského státu, pokud jde o podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky podle této směrnice, přispívá k důstojné práci a předcházení vykořisťování pracovníků ze třetích zemí. Toto právo by mělo zahrnovat přinejmenším podmínky zaměstnávání, odměnu včetně sazeb za přesčasy, srážky a doplatky z nich, pohledávky v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, uplatňování zásady stejné odměny za stejnou práci, výpověď, rovné zacházení s muži a ženami, odbornou přípravu, bezpečnost práce a ochranu zdraví na pracovišti, pracovní dobu a dovolenou a svátky. Právo na rovné zacházení by mělo zahrnovat pracovní podmínky stanovené právem Unie, vnitrostátním právem, kolektivními smlouvami a praxí členského státu za stejných podmínek, jaké mají státní příslušníci dotčeného členského státu.

(33) Členský stát by měl uznat odbornou kvalifikaci státního příslušníka třetí země získanou v jiném členském státě stejným způsobem jako u občanů Unie a měl by zohlednit kvalifikace získané ve třetí zemi v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ([14]). Právem na rovné zacházení, jež je přiznáno pracovníkům ze třetích zemí, pokud jde o uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o odborné kvalifikaci v souladu s odpovídajícími vnitrostátními postupy, by neměla být dotčena pravomoc členských států přijímat tyto pracovníky ze třetích zemí na svůj trh práce.

(34) Pracovníci ze třetích zemí by měli mít právo na rovné zacházení, pokud jde o sociální zabezpečení. Oblasti sociálního zabezpečení jsou vymezeny nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ([15]). Ustanovení o rovném zacházení uvedená v této směrnici, pokud jde o dávky sociálního zabezpečení, by se měla vztahovat rovněž na pracovníky přijaté do členského státu přímo ze třetí země. Tato směrnice by však neměla přiznávat pracovníkům ze třetích zemí více práv, než která jsou již stanovena ve stávajících právních předpisech Unie v oblasti sociálního zabezpečení státních příslušníků třetích zemí v situacích s přeshraničním prvkem.

(35) Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku ze dne 25. listopadu 2020 ve věci C-302/19 ([16]) rozhodl, že členský stát nesmí odmítnout ani snížit dávku sociálního zabezpečení držiteli jednotného povolení z důvodu, že někteří nebo všichni rodinní příslušníci tohoto držitele nepobývají na území uvedeného členského státu, ale ve třetí zemi, pokud tuto dávku poskytuje svým vlastním státním příslušníkům bez ohledu na místo pobytu jejich rodinných příslušníků.

(36) Členské státy by měly zajistit rovné zacházení alespoň příslušníkům třetích zemí, kteří jsou zaměstnáni nebo kteří jsou po minimální době zaměstnání registrováni jako nezaměstnaní. Jakýmkoli omezením rovného zacházení v oblasti sociálního zabezpečení podle této směrnice by neměla být dotčena práva přiznaná v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ([17]).

(37) Právo Unie neomezuje pravomoc členských států uspořádat svůj systém sociálního zabezpečení. Každý členský stát stanoví podmínky, za nichž jsou dávky sociálního zabezpečení poskytovány, jakož i výši těchto dávek a dobu jejich poskytování. Při výkonu této pravomoci by však členské státy měly jednat v souladu s právem Unie.

(38) Rovné zacházení s pracovníky ze třetích zemí by se nemělo vztahovat na opatření v oblasti odborné přípravy, která jsou financována v rámci systémů sociální pomoci.

(39) Členské státy by měly zajistit, že budou předcházet diskriminaci pracovníků ze třetích zemí v přístupu ke zboží a službám, k nimž mají v souladu s touto směrnicí a vnitrostátními právními předpisy stejný přístup jako státní příslušníci členského státu, v němž pobývají. Zvláštní pozornost by měla být věnována předcházení možné diskriminaci v přístupu k soukromému nájemnímu bydlení s cílem zajistit, aby podmínky bydlení a nájemní smlouvy byly v souladu s vnitrostátními normami a vnitrostátními pravidly pro soukromé nájemní bydlení, včetně

([14]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací (Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22).

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1).

([16]) Rozsudek Soudního dvora ze dne 25. listopadu 2020, Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) v WS, C-302/19, ECLI:EU:C:2020:957, bod 39.

([17]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1231/2010 ze dne 24. listopadu 2010, kterým se rozšiřuje působnost nařízení (ES) č. 883/2004 a nařízení (ES) č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí, na které se tato nařízení dosud nevztahují pouze z důvodu jejich státní příslušnosti (Úř. věst. L 344, 29.12.2010, s. 1).

norem a pravidel týkajících se výše nájemného. Je obzvláště důležité zajistit, aby si pracovníci ze třetích zemí mohli svobodně zvolit své bydlení, jako je tomu v případě pracovníků dotčeného členského státu, v souladu s vnitrostátním právem, aniž by měl povinnost přijmout bydlení poskytnuté zaměstnavatelem.

(40) Za účelem posílení rovného zacházení s pracovníky ze třetích zemí by členské státy měly stanovit účinné, přiměřené a odrazující sankce pro zaměstnavatele v případě porušení vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice, zejména pokud jde o pracovní podmínky, svobodu sdružování a spolčování a oblasti sociálního zabezpečení, jak jsou vymezeny v nařízení (ES) č. 883/2004.

(41) Za účelem řádného prosazování vnitrostátních předpisů přijatých podle této směrnice by měly členské státy, případně ve spolupráci se sociálními partnery v souladu s vnitrostátním právem, zavést vhodné mechanismy pro monitorování a v příslušných případech účinné a odpovídající inspekce na svém území v souladu s vnitrostátním právem nebo správní praxí. Služby pověřené inspekcí práce nebo jiné příslušné orgány by případně měly mít přístup na pracoviště.

(42) Členské státy by rovněž měly zajistit, aby byly zavedeny účinné mechanismy, které umožní pracovníkům ze třetích zemí domáhat se právní nápravy a podávat stížnosti přímo nebo prostřednictvím příslušných třetích stran, které mají v souladu s kritérii stanovenými ve vnitrostátním právu, správní praxí nebo platnými kolektivními smlouvami oprávněný zájem na zajištění souladu s touto směrnicí, jako jsou odborové svazy nebo jiná sdružení anebo prostřednictvím příslušných orgánů. Tyto účinné mechanismy se považují za nezbytné pro řešení situací, kdy pracovníci ze třetích zemí nemají o existenci donucovacích mechanismů povědomí nebo například kvůli obavám před možnými důsledky váhají, zda je mají svým jménem využívat. Členské státy by měly zajistit, aby pracovníci ze třetích zemí měli stejný přístup k soudnímu řízení, včetně soudních a správních postupů, stížností, mediace a dalších mechanismů stanovených vnitrostátními právními předpisy, jako státní příslušníci členského státu, v němž pobývají. Členské státy by rovněž měly zaručit přístup k právní pomoci za stejných podmínek, jaké mají v těchto postupech vnitrostátní pracovníci, stanoví-li tak jejich vnitrostátní právo.

(43) V souvislosti s ochranou pracovníků by již měla být na vnitrostátní úrovni přijata a měla by být v platnosti podobná vnitrostátní opatření týkající se monitorování, hodnocení, inspekcí, sankcí a zjednodušení podávání stížností.

(44) Jednotné povolení by mělo svého držitele po dobu své platnosti opravňovat ke změně zaměstnavatele. Kromě ověření, zda držitel jednotného povolení stále splňuje požadavky stanovené právními předpisy Unie nebo vnitrostátními právními předpisy, by členské státy měly mít možnost zavést určité podmínky pro změnu zaměstnavatele, včetně oznamovacího postupu a kontroly situace na trhu práce, pokud dotčený členský stát provádí u žádostí o jednotné povolení kontroly situace na trhu práce. Aby se zabránilo možnému zneužití ustanovení této směrnice týkajících se změny zaměstnavatele, měly by mít členské státy rovněž možnost stanovit minimální dobu, po kterou musí držitel jednotného povolení pracovat u prvního zaměstnavatele, než zaměstnavatele změní. Bez ohledu na dobu trvání pracovní smlouvy stanovené vnitrostátním právem by tato minimální doba v každém případě neměla přesáhnout šest měsíců. V mimořádných a řádně odůvodněných případech, například je-li držitel jednotného povolení vykořisťován nebo pokud zaměstnavatel neplní vůči držiteli jednotného povolení své právní povinnosti, by členské státy měly povolit změnu zaměstnavatele před uplynutím této minimální doby.

(45) Jednotné povolení by v případě nezaměstnanosti držitele nemělo být odňato po dobu nejméně tří měsíců, případně šesti měsíců, pokud byl státní příslušník třetí země držitelem jednotného povolení po dobu delší než dva roky. V případě nezaměstnanosti delší než tři měsíce, by členské státy měly mít možnost požadovat, aby držitelé jednotného povolení prokázali, že mají dostatečné prostředky na živobytí.

(46) S cílem zvýšit informovanost pracovníků ze třetích zemí a jejich rodinných příslušníků o postupu získávání jednotného povolení a právech, povinnostech a procesních zárukách se členské státy vyzývají, aby posílily propagační činnosti a informační kampaně týkající se těchto záležitostí, případně včetně činností a kampaní zaměřených na třetí země.

(47) Tato směrnice by měla být používána, aniž jsou dotčena příznivější ustanovení obsažená v právu Unie a v příslušných mezinárodních nástrojích.

(48) Členské státy by měly uvést v účinnost ustanovení této směrnice bez diskriminace na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání nebo víry, politických nebo jakýchkoli jiných názorů, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, postižení, věku nebo sexuální orientace, zejména v souladu se směrnicí Rady 2000/43/ES ([18]) a směrnicí Rady 2000/78/ES ([19]).

(49) Jelikož cílů této směrnice, totiž stanovení jednotného postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a společného souboru práv pro pracovníky ze třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členském státě, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich z důvodu rozsahu a účinků opatření může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

(50) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané v Listině základních práv Evropské unie v souladu s čl. 6 odst. 1 Smlouvy o EU.

(51) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se Irsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.

(52) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.

(53) Povinnost provést tuto směrnici ve vnitrostátním právu by se měla omezovat na ustanovení, která v porovnání s předchozí směrnicí představují věcnou změnu. Povinnost provést nezměněná ustanovení vyplývá z předchozí směrnice.

(54) Touto směrnicí by neměly být dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůty pro provedení směrnice uvedené v příloze I ve vnitrostátním právu,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

## OBECNÁ USTANOVENÍ

*Článek 1*

### Předmět

1. Tato směrnice stanoví:

a) jednotný postup vyřizování žádostí o vydání jednotného povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí za účelem výkonu práce na území některého členského státu, s cílem zjednodušit postupy pro jejich přijímání a usnadnit kontrolu jejich právního postavení;

b) společný soubor práv pro pracovníky ze třetích zemí, kteří oprávněně pobývají v členském státě, založený na zásadě rovného zacházení ve srovnání se státními příslušníky daného členského státu, bez ohledu na původní důvod jejich přijetí na území tohoto členského státu.

2. Touto směrnicí není dotčeno právo členských států určit objem vstupů státních příslušníků třetích zemí podle čl. 79 odst. 5 Smlouvy o fungování EU.

*Článek 2*

### Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

1) „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 20 odst. 1 Smlouvy o fungování EU;

([18]) Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

([19]) Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16).

2) „pracovníkem ze třetí země“ státní příslušník třetí země, který byl přijat na území členského státu a který oprávněně pobývá na jeho území a je v daném členském státě oprávněn pracovat v rámci pracovněprávního vztahu v souladu s vnitrostátním právem, kolektivními smlouvami nebo s vnitrostátní praxí;

3) „jednotným povolením“ povolení k pobytu vydané orgány členského státu, které umožňuje státnímu příslušníkovi třetí země oprávněně pobývat na jeho území za účelem výkonu práce;

4) „jednotným postupem vyřizování žádostí“ jakýkoliv postup, který na základě jediné žádosti o povolení pobývat a vykonávat práci na území členského státu podané státním příslušníkem třetí země nebo jeho zaměstnavatelem vede k rozhodnutí o této žádosti o jednotné povolení.

*Článek 3*

**Oblast působnosti**

1. Tato směrnice se vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří:

a) žádají o pobyt v členském státě za účelem výkonu práce;

b) byli členským státem přijati v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem za jiným účelem, než je výkon práce, kteří jsou oprávněni k výkonu práce a kteří jsou držiteli povolení k pobytu v souladu s nařízením (ES) č. 1030/2002, nebo

c) byli členským státem přijati v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem za účelem výkonu práce.

2. Tato směrnice se nevztahuje na státní příslušníky třetích zemí:

a) kteří jsou rodinnými příslušníky občanů Unie, kteří vykonali nebo vykonávají právo volného pohybu v rámci Unie v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ([20]);

b) kteří spolu se svými rodinnými příslušníky, a bez ohledu na svou státní příslušnost, požívají práv na volný pohyb rovnocenných s právy občanů Unie podle dohod mezi Unií a jejími členskými státy nebo dohod mezi Unií a třetími zeměmi;

c) kteří jsou vysláni, a to po dobu, po kterou jsou vysláni;

d) kteří požádali o přijetí nebo byli přijati na území členského státu jako osoby převedené v rámci společnosti v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ([21]);

e) kteří požádali o přijetí nebo byli přijati na území členského státu jako sezónní pracovníci v souladu se směrnicí 2014/36/EU nebo jako au-pair;

f) kteří jsou oprávněni pobývat v členském státě na základě dočasné ochrany v souladu se směrnicí Rady 2001/55/ES ([22]) nebo kteří zažádali o povolení k pobytu v tomto členském státě z tohoto důvodu a čekají na rozhodnutí o svém právním postavení;

g) kterým byla přiznána mezinárodní ochrana podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ([23]) nebo kteří o mezinárodní ochranu podle uvedené směrnice požádali a o jejichž žádosti nebylo dosud s konečnou platností rozhodnuto;

h) kterým byla přiznána ochrana v souladu s vnitrostátním právem, mezinárodními závazky nebo praxí členského státu nebo kteří o ochranu v souladu s vnitrostátním právem, mezinárodními závazky nebo praxí členského státu požádali a o jejichž žádosti nebylo s konečnou platností rozhodnuto;

([20]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků se volně pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

([21]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti (Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 1).

([22]) Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

([23]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9).

i) kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty v souladu se směrnicí 2003/109/ES;

j) jejichž navrácení bylo odloženo z faktických nebo právních důvodů;

k) kteří zažádali o přijetí nebo kteří byli přijati na území členského státu jako osoby samostatně výdělečně činné;

l) kteří zažádali o přijetí nebo byli přijati jako námořníci za účelem zaměstnání či práce v jakékoli funkci na palubě lodi registrované v členském státě nebo plující pod vlajkou členského státu.

3. Členské státy mohou rozhodnout, že se kapitola II nevztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členského státu po dobu nepřesahující šest měsíců nebo kteří byli přijati do členského státu za účelem studia.

4. Kapitola II se nepoužije na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni k výkonu práce na základě víza.

5. Bez ohledu na odst. 2 písm. h) tohoto článku se kapitola III použije na osoby, kterým byla přiznána ochrana v souladu s vnitrostátním právem, mezinárodními závazky nebo praxí členského státu, pokud jsou v souladu s vnitrostátním právem oprávněny pracovat.

KAPITOLA II

## JEDNOTNÝ POSTUP VYŘIZOVÁNÍ ŽÁDOSTÍ A JEDNOTNÉ POVOLENÍ

*Článek 4*

### Jednotný postup vyřizování žádostí

1. Žádost o vydání, změnu či obnovení jednotného povolení se podává v rámci jednotného postupu vyřizování žádostí. Členské státy určí, zda má žádost o jednotné povolení podat státní příslušník třetí země, nebo jeho zaměstnavatel. Alternativně mohou členské státy umožnit, aby žádost podal kterýkoli z nich.

2. Žádost o jednotné povolení se posuzuje a prověřuje buď v případě, že státní příslušník třetí země pobývá mimo území členského státu, v němž tento státní příslušník třetí země žádá o přijetí, nebo v případě, že tento státní příslušník třetí země již na území tohoto členského státu pobývá jako držitel platného povolení k pobytu. Členský stát může rovněž v souladu se svým vnitrostátním právem přijímat žádosti o jednotné povolení podané jinými státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na jeho území.

3. Členské státy posoudí žádost podanou podle odstavce 1 a přijmou rozhodnutí o vydání, změně či obnovení jednotného povolení, pokud žadatel splňuje požadavky stanovené v unijním nebo vnitrostátním právu. Rozhodnutí o vydání, změně či obnovení jednotného povolení představuje jediný správní akt zahrnující povolení k pobytu i pracovní povolení.

4. Pokud jsou splněny požadavky stanovené unijním nebo vnitrostátním právem a pokud členský stát vydává jednotná povolení pouze na svém území, udělí dotčený členský stát státnímu příslušníkovi třetí země potřebné vízum k získání jednotného povolení.

5. V případě splnění stanovených podmínek vydají členské státy jednotné povolení státním příslušníkům třetích zemí, kteří požádají o přijetí, a již přijatým státním příslušníkům třetích zemí, kteří požádají o obnovení či změnu svých povolení k pobytu poté, co vstoupí v platnost vnitrostátní prováděcí právní předpisy.

*Článek 5*

### Příslušný orgán

1. Členské státy určí orgán příslušný k přijímání žádostí a vydávání jednotného povolení.

2. Příslušný orgán rozhoduje o žádosti o jednotné povolení co nejdříve, v každém případě do 90 dnů ode dne podání úplné žádosti.

Lhůta uvedená v prvním pododstavci zahrnuje provedení kontroly situace na trhu práce, pokud je tato kontrola prováděna v souvislosti s individuální žádostí o jednotné povolení.

Pro případ, kdy rozhodnutí není učiněno ve lhůtě stanovené v tomto odstavci, jsou stanoveny právní důsledky vnitrostátními právními předpisy.

3. Příslušný orgán rozhodnutí písemně oznámí žadateli v souladu s oznamovacími postupy stanovenými příslušnými vnitrostátními právními předpisy. Pokud žádost podává zaměstnavatel státního příslušníka třetí země, členské státy zajistí, aby zaměstnavatel tohoto státního příslušníka třetí země včas informoval o stavu žádosti a o jejím výsledku.

4. V případě, že informace nebo dokumenty připojené k žádosti nejsou podle kritérií stanovených ve vnitrostátním právu úplné, příslušný orgán písemně vyrozumí žadatele o tom, že jsou požadovány dodatečné informace nebo dokumenty, přičemž stanoví přiměřenou lhůtu pro jejich předložení. Lhůta uvedená v odstavci 2 prvním pododstavci tohoto článku a dodatečné období uvedené v čl. 8 odst. 3 se pozastaví do doby, než příslušný orgán nebo jiné dotčené orgány obdrží požadované dodatečné informace. Pokud dodatečné informace nebo dokumenty nejsou v této lhůtě poskytnuty, může příslušný orgán žádost zamítnout.

*Článek 6*

**Jednotné povolení**

1. Členské státy při vydávání jednotného povolení použijí jednotný vzor stanovený nařízením (ES) č. 1030/2002 a uvedou informace týkající se pracovního povolení v souladu s písm. a) body 12 a 16 přílohy uvedeného nařízení.

Členské státy mohou uvést další informace o pracovněprávním vztahu státního příslušníka třetí země, například jméno a adresu zaměstnavatele, místo výkonu zaměstnání, pracovní náplň, pracovní dobu a odměnu, v papírové podobě nebo tyto údaje uložit v elektronické podobě podle článku 4 nařízení (ES) č. 1030/2002 a podle písm. a) bodu 20 přílohy uvedeného nařízení. V souladu s článkem 4 nařízení (ES) č. 1030/2002 má státní příslušník třetí země, kterému je vydáno jednotné povolení, právo ověřit osobní informace obsažené v tomto povolení a případně je nechat opravit nebo vymazat.

2. Členské státy při vydávání jednotného povolení nevydávají žádná dodatečná povolení za účelem prokázání povolení přístupu na trh práce.

*Článek 7*

**Povolení k pobytu vydaná za jiným účelem, než je výkon práce**

1. Při vydávání povolení k pobytu za jiným účelem, než je výkon práce, v souladu s nařízením (ES) č. 1030/2002 členské státy uvedou informace týkající se pracovního povolení bez ohledu na druh povolení.

Členské státy mohou uvést další informace o pracovněprávním vztahu státního příslušníka třetí země, například jméno a adresu zaměstnavatele, místo výkonu zaměstnání, pracovní náplň, pracovní dobu, odměnu, v papírové podobě nebo tyto údaje uložit v elektronické podobě podle článku 4 nařízení (ES) č. 1030/2002 a podle písm. a) bodu 20 přílohy uvedeného nařízení. V souladu s článkem 4 nařízení (ES) č. 1030/2002 má státní příslušník třetí země, jemuž je vydáno povolení k pobytu, právo dodatečné informace obsažené v tomto povolení ověřit a případně je nechat opravit nebo vymazat.

2. Při vydávání povolení k pobytu podle nařízení (ES) č. 1030/2002 členské státy nevydávají dodatečná povolení prokazující povolení přístupu na trh práce.

*Článek 8*

**Procesní záruky**

1. V písemném oznámení rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání, změnu nebo obnovení jednotného povolení nebo rozhodnutí, kterým se jednotné povolení odnímá na základě požadavků stanovených unijním nebo vnitrostátním právem, je uvedeno odůvodnění.

2. Rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání, změnu nebo obnovení či rozhodnutí o odnětí jednotného povolení zohlední zvláštní okolnosti případu a respektuje zásadu proporcionality v souladu s unijním a vnitrostátním právem. Proti tomuto rozhodnutí je možné podat opravný prostředek v dotčeném členském státě v souladu s vnitrostátním právem. V písemném oznámení podle odstavce 1 je uveden soud nebo správní orgán, u kterého může dotčená osoba podat opravný prostředek, a lhůta pro toto podání.

3. Za výjimečných a řádně odůvodněných okolností souvisejících se složitostí žádosti může být lhůta pro přijetí rozhodnutí podle čl. 5 odst. 2 prodloužena o dalších 30 dnů prostřednictvím oznámení nebo sdělení žadateli v souladu s postupy stanovenými ve vnitrostátních právních předpisech.

4. Za výjimečných a řádně odůvodněných okolností může být lhůta uvedená v čl. 11 odst. 3 třetím pododstavci prodloužena o dalších 15 dnů.

*Článek 9*

**Přístup k informacím**

Členské státy jednoduše zpřístupní a poskytnou na žádost státnímu příslušníkovi třetí země a budoucímu zaměstnavateli:

a) dostatečné informace o veškerých podkladech nezbytných k podání žádosti a případně o příslušných poplatcích;

b) informace o podmínkách vstupu a pobytu, včetně práv, povinností a procesních záruk, včetně právní nápravy, státních příslušníků třetích zemí a jejich rodinných příslušníků a informace o organizacích zastupující pracovníky v souladu s vnitrostátním právem.

*Článek 10*

**Poplatky**

Členské státy mohou požadovat zaplacení poplatků za zpracování žádostí v souladu s touto směrnicí. Výše poplatků, které členský stát za zpracování žádosti požaduje, není nepřiměřená ani nadměrná. Platí-li poplatky za zpracování žádostí zaměstnavatel, není tento zaměstnavatel oprávněn vybrat tyto poplatky od státního příslušníka třetí země.

*Článek 11*

**Práva na základě jednotného povolení**

1. V případě, kdy je vydáno jednotné povolení, je jeho držitel po dobu jeho platnosti oprávněn přinejmenším:

a) ke vstupu a pobytu na území členského státu, který jednotné povolení vydal, pokud držitel splňuje všechny požadavky pro přijetí v souladu s vnitrostátním právem;

b) k volnému přístupu na celé území členského státu, který jednotné povolení vydal, v rámci omezení stanovených vnitrostátním právem;

c) k výkonu konkrétního zaměstnání, k němuž je oprávněn podle jednotného povolení v souladu s vnitrostátním právem;

d) k tomu, aby byl poučen o svých právech souvisejících s povolením, která jsou přiznána na základě této směrnice, jiným právem Unie nebo vnitrostátním právem.

2. Členské státy povolí držiteli jednotného povolení změnit zaměstnavatele. Členské státy mohou podmínit právo držitele jednotného povolení na změnu zaměstnavatele kteroukoli z podmínek stanovených v odstavci 3.

3. Během doby platnosti jednotného povolení mohou členské státy:

a) v souladu s postupy stanovenými vnitrostátním právem požadovat, aby byla změna zaměstnavatele oznámena příslušným orgánům dotčeného členského státu;

b) požadovat, aby změna zaměstnavatele podléhala provedení kontroly situace na trhu práce, pokud dotčený členský stát provádí u žádostí o jednotné povolení kontroly situace na trhu práce;

c) požadovat minimální dobu, po kterou je držitel jednotného povolení povinen pracovat pro prvního zaměstnavatele;

Tato minimální doba uvedená v prvním pododstavci v bodě c) nesmí překročit dobu trvání pracovní smlouvy nebo dobu platnosti povolení. V každém případě tato minimální doba nepřesáhne šest měsíců. Členské státy povolí držiteli jednotného povolení, aby změnil zaměstnavatele před uplynutím této minimální doby v řádně odůvodněných případech závažného porušení podmínek pracovněprávního vztahu ze strany zaměstnavatele.

Pokud členský stát požaduje, aby byla změna zaměstnavatele oznámena v souladu s prvním pododstavcem písm. a), právo držitele jednotného povolení změnit zaměstnavatele může být pozastaveno na dobu nejvýše 45 dnů ode dne, kdy bylo učiněno oznámení příslušným vnitrostátním orgánům. Během tohoto období mohou příslušné vnitrostátní orgány ověřit, zda jsou v příslušných případech splněny podmínky stanovené v prvním pododstavci v písmenech b) a c), a rovněž ověřit, zda jsou nadále plněny ostatní požadavky stanovené unijním nebo vnitrostátním právem. Členský stát může v uvedené lhůtě 45 dnů vznést proti změně zaměstnavatele námitku.

4. Nezaměstnanost není sama o sobě důvodem pro odnětí jednotného povolení za předpokladu, že:

a) celková doba nezaměstnanosti nepřesáhne během doby platnosti jednotného povolení tři měsíce, případně šest měsíců, pokud byl státní příslušník třetí země držitelem jednotného povolení po dobu delší než dva roky;

b) začátek a případně konec každé doby nezaměstnanosti se oznámí příslušným orgánům dotčeného členského státu v souladu s příslušnými vnitrostátními postupy.

Odchylně od prvního pododstavce písm. a) mohou členské státy držiteli jednotného povolení povolit, aby byl nezaměstnaný delší dobu.

Pro účely prvního pododstavce písm. b) členské státy určí, zda oznámení příslušným orgánům učiní státní příslušník třetí země nebo jeho zaměstnavatel.

V případě nezaměstnanosti delší než tři měsíce mohou členské státy požadovat, aby držitelé jednotného povolení prokázali, že mají dostatečné prostředky pro svou obživu, aniž by využívali systému sociální pomoci dotčeného členského státu.

Pokud držitel jednotného povolení, který je nezaměstnaný, najde během povolené doby nezaměstnanosti uvedené v tomto odstavci nového zaměstnavatele a pokud členský stát podmíní nástup do nového zaměstnání jakýmkoliv podmínkami uvedenými v odstavci 3, umožní držiteli jednotného povolení pobývat na svém území, dokud příslušné orgány neověří splnění podmínek stanovených v odstavci 3, a to i v případě, že uplynula povolená doba nezaměstnanosti.

5. Pokud doba platnosti jednotného povolení skončí během řízení o prodloužení platnosti, povolí členské státy státnímu příslušníkovi třetí země zůstat na svém území, jako by byl tento státní příslušník třetí země držitelem jednotného povolení, dokud příslušné orgány nepřijmou rozhodnutí o žádosti o jeho prodloužení.

6. Pokud příslušné orgány členského státu v souladu s postupy stanovenými ve vnitrostátním právu zjistí, že existují oprávněné důvody domnívat se, že držitel jednotného povolení má obzvláště vykořisťující pracovní podmínky ve smyslu čl. 2 písm. i) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ([24]), prodlouží členské státy povolenou dobu nezaměstnanosti uvedenou v odstavci 4 tohoto článku o tři měsíce.

## KAPITOLA III

## PRÁVO NA ROVNÉ ZACHÁZENÍ

### *Článek 12*

### Právo na rovné zacházení

1. Pracovníci ze třetích zemí, kteří jsou uvedeni v čl. 3 odst. 1 písm. b) a c), mají právo na rovné zacházení ve srovnání se státními příslušníky členského státu, ve kterém pobývají, alespoň pokud jde o:

a) podmínky zaměstnávání a pracovní podmínky, mimo jiné pokud jde o odměňování, propouštění, pracovní dobu, dovolenou a svátky a rovné zacházení s muži a ženami, jakož i zdraví a bezpečnost na pracovišti;

b) právo na stávku a protestní akce zaměstnanců v souladu s vnitrostátním právem a praxí příslušného členského státu, svobodu sdružování a spolčování a členství v organizacích zastupujících pracovníky nebo zaměstnavatele nebo v organizaci, jejíž členové patří k určité profesní skupině, včetně práv a výhod poskytovaných uvedenými organizacemi, jako je právo sjednávat a uzavírat kolektivní smlouvy, aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy o veřejném pořádku a veřejné bezpečnosti;

([24]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 168, 30.6.2009, s. 24).

c) vzdělávání a odbornou přípravu;

d) uznávání diplomů, osvědčení a jiných odborných kvalifikací v souladu s příslušnými vnitrostátními postupy;

e) oblasti sociálního zabezpečení, jak jsou definovány v nařízení (ES) č. 883/2004;

f) daňové výhody, je-li pracovník pro daňové účely považován za rezidenta příslušného členského státu;

g) přístup ke zboží a službám a dodávky zboží a služeb určených veřejnosti, včetně postupů pro získání přístupu k veřejnému a soukromému bydlení, stanovených vnitrostátním právem, aniž by byla dotčena smluvní svoboda v souladu s unijním a vnitrostátním právem;

h) poradenské služby a informace poskytované úřady práce.

2. Členské státy mohou rovné zacházení omezit takto:

a) pokud jde o odst. 1 písm. c):

   i) omezením jeho uplatnění na ty pracovníky ze třetích zemí, kteří jsou zaměstnáni nebo kteří byli zaměstnáni a jsou zaregistrováni jako nezaměstnaní;

   ii) vyloučením těch pracovníků ze třetích zemí, kteří byli na jejich území přijati v souladu se směrnicí (EU) 2016/801;

   iii) vyloučením grantů a půjček na studium a obživu či jiných grantů a půjček;

   iv) stanovením zvláštních podmínek v souladu s vnitrostátním právem, zahrnujících vysokou úroveň znalostí jazyka a zaplacení školného, jedná-li se o přístup k vysokoškolskému a pomaturitnímu vzdělávání a přípravě a k odbornému vzdělávání a přípravě bez přímé spojitosti s výkonem konkrétního zaměstnání;

b) omezením práv poskytnutých pracovníkům ze třetích zemí podle odst. 1 písm. e), aniž by však tato práva byla omezena u pracovníků ze třetích zemí, kteří jsou již zaměstnáni nebo kteří byli zaměstnáni po dobu nejméně šesti měsíců a kteří jsou zaregistrováni jako nezaměstnaní;

   Členské státy mohou navíc rozhodnout, že se odst. 1 písm. e), pokud jde o rodinné dávky, nepoužije na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni pracovat na území členského státu po dobu nejvýše šesti měsíců, státní příslušníky třetích zemí, kteří byli přijati za účelem studia, nebo na státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oprávněni k výkonu práce na základě víza;

c) pokud jde o daňové výhody podle odst. 1 písm. f), omezením jeho působnosti na případy, kdy se bydliště nebo obvyklé místo pobytu rodinných příslušníků pracovníka ze třetí země, pro které pracovník ze třetí země uplatňuje nárok na daňové zvýhodnění, nachází na území dotčeného členského státu;

d) pokud jde o odst. 1 písm. g):

   i) omezením jeho uplatnění na ty pracovníky ze třetích zemí, kteří jsou zaměstnáni;

   ii) omezením přístupu k bydlení, kromě pronájmu soukromého bydlení, v rámci omezení stanovených vnitrostátním právem.

3. Právem na rovné zacházení stanoveným v odstavci 1 není dotčeno právo členského státu odejmout povolení k pobytu vydané podle této směrnice, povolení k pobytu vydané za jiným účelem, než je výkon práce, nebo jakékoli jiné povolení pracovat v členském státě, nebo odmítnout jejich obnovení.

4. Pracovníci ze třetích zemí stěhující se do třetí země nebo jejich pozůstalí, kteří pobývají ve třetí zemi a jejichž práva jsou odvozena od dotčených pracovníků, obdrží v souvislosti se stářím, invaliditou nebo úmrtím zákonný důchod vyplývající z předcházejícího zaměstnání dotčeného pracovníka, na nějž vznikl nárok v souladu s právními předpisy uvedenými v článku 3 nařízení (ES) č. 883/2004, a to za stejných podmínek a podle stejné výměry jako státní příslušníci dotčených členských států, kteří se odstěhují do třetí země.

*Článek 13*

**Monitorování, hodnocení, inspekce a sankce**

1. Členské státy stanoví opatření za účelem prevence možného zneužívání a ukládání sankcí za porušování vnitrostátních předpisů v oblasti rovného zacházení přijatých podle článku 12 ze strany zaměstnavatelů. Opatření zahrnují monitorování, hodnocení a případně inspekce, zejména v odvětvích s vysokým rizikem porušování pracovních práv, v souladu s vnitrostátním právem nebo správní praxí.

2. Členské státy stanoví sankce vůči zaměstnavatelům, kteří nesplnili povinnosti vyplývající z této směrnice. Tyto sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.

3. Členské státy zajistí přístup na pracoviště pro služby pověřené inspekcí práce nebo jiné příslušné orgány a, pokud tak pro příslušníky členského státu stanoví vnitrostátní právo, organizace zastupující zájmy pracovníků. Pokud zaměstnavatel poskytuje ubytování a stanoví-li tak vnitrostátní právo pro státní příslušníky členského státu, zahrnuje přístup na pracoviště přístup k tomuto ubytování za předpokladu, že pracovník ze třetí země s takovým přístupem souhlasí.

*Článek 14*

**Zjednodušení podávání stížností a zjednávání právní nápravy**

1. Členské státy zajistí, aby existovaly účinné mechanismy, jejichž prostřednictvím mohou pracovníci ze třetích zemí podávat stížnosti na své zaměstnavatele:

a) přímo,

b) prostřednictvím třetích stran, které mají v souladu s kritérii stanovenými v jejich vnitrostátním právu oprávněný zájem na zajištění souladu s touto směrnicí a vnitrostátními ustanoveními přijatými podle této směrnice a

c) prostřednictvím příslušného orgánu členského státu, pokud je to stanoveno ve vnitrostátním právu.

2. Členské státy zajistí, aby třetí strany uvedené v odst. 1 písm. b) mohly jménem pracovníka ze třetí země nebo na jeho podporu jednat se souhlasem tohoto pracovníka ze třetí země v jakémkoli správním nebo občanskoprávním řízení zaměřeném na prosazování souladu s touto směrnicí a vnitrostátními ustanoveními přijatými podle této směrnice.

3. Členské státy zajistí pracovníkům ze třetích zemí stejný přístup, jako mají státní příslušníci členského státu, v němž pobývají, pokud jde o:

a) opatření na ochranu před propuštěním nebo jiným nepříznivým zacházením ze strany zaměstnavatele, které je reakcí na stížnost podanou na úrovni podniku, nebo

b) veškerá soudní řízení zaměřená na prosazování souladu s touto směrnicí a vnitrostátními předpisy přijatými podle této směrnice.

KAPITOLA IV

**ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

*Článek 15*

**Příznivější ustanovení**

1. Tato směrnice se použije, aniž jsou dotčena příznivější ustanovení:

a) unijního práva včetně dvoustranných a mnohostranných dohod mezi Unií nebo Unií a jejími členskými státy na jedné straně a jednou nebo několika třetími zeměmi na straně druhé, a

b) dvoustranných nebo mnohostranných dohod mezi jedním nebo několika členskými státy a jednou nebo několika třetími zeměmi.

2. Touto směrnicí není dotčeno právo členských států přijmout nebo zachovat ustanovení, která jsou příznivější pro osoby, na něž se vztahuje.

*Článek 16*

**Informování veřejnosti**

Každý členský stát poskytne široké veřejnosti snadný přístup k pravidelně aktualizovanému souboru informací, a to i prostřednictvím zdrojů přístupných v příslušných třetích zemích, o:

a) podmínkách přijetí státních příslušníků třetích zemí na jeho území za účelem výkonu práce a o podmínkách pobytu na jeho území za tímto účelem;

b) veškerých podkladech nezbytných k podání žádosti o jednotné povolení;

c) podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí, a jejich rodinných příslušníků, včetně práv, povinností a procesních záruk.

*Článek 17*

**Podávání zpráv**

1. Komise pravidelně a poprvé nejpozději do 21. května 2029 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice členskými státy a navrhne změny, jež považuje za nezbytné.

2. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ([25]) členské státy poprvé nejpozději 30. června 2028 a poté každoročně poskytnou Komisi (Eurostatu) statistiky o počtech státních příslušníků třetích zemí, kteří v předchozím kalendářním roce požádali o jednotné povolení, kterým bylo v předchozím kalendářním roce jednotné povolení uděleno a kterým bylo jednotné povolení v předchozím kalendářním roce prodlouženo nebo odňato. Tyto statistiky se týkají referenčních období jednoho kalendářního roku, člení se podle druhu rozhodnutí, důvodu rozhodnutí, délky platnosti povolení, občanství, pohlaví a věku a případně podle povolání a předávají se do šesti měsíců po skončení referenčního období.

*Článek 18*

**Provedení**

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s čl. 2 bod 2), čl. 3 odst. 2 a 5, čl. 4 odst. 1, 2 a 4, čl. 5 odst. 2, 3 a 4, čl. 6 odst. 1, čl. 7 odst. 1, čl. 8 odst. 2, 3 a 4, článkem 9, článkem 10, čl. 11 odst. 1 písm. d), čl. 11 odst. 2 až 6, čl. 12 odst. 1 písm. a), b), g) a h), čl. 12 odst. 2 písm. d) bodem ii) a články 13, 14, 16 a 17 do 21. května 2026. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto předpisů.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Musí rovněž obsahovat prohlášení, že odkazy ve stávajících právních a správních předpisech na směrnici zrušenou touto směrnicí se považují za odkazy na tuto směrnici. Způsob odkazu a znění prohlášení si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

*Článek 19*

**Zrušení**

Směrnice 2011/98/EU se zrušuje s účinkem ode dne 22. května 2026, aniž jsou dotčeny povinnosti členských států týkající se lhůty pro provedení směrnice uvedené v příloze I ve vnitrostátním právu.

Odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na tuto směrnici v souladu se srovnávací tabulkou obsaženou v příloze II.

*Článek 20*

**Vstup v platnost a použitelnost**

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

*Článek 1*, čl. 2 body 1, 3 a 4, čl. 3 odst. 1, 3 a 4, čl. 4 odst. 3 a 5, čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 2, čl. 7 odst. 2, čl. 8 odst. 1, čl. 11 odst. 1 písm. a), b), c), čl. 12 odst. 1 písm. c) až f), čl. 12 odst. 2 písm. a), b), c) a d) bod i), čl. 12 odst. 3 a 4 a článek 15 se použijí ode dne 22. května 2026.

([25]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 ze dne 11. července 2007 o statistice Společenství v oblasti migrace a mezinárodní ochrany a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 311/76 o sestavování statistik o zahraničních pracovnících (Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 23).

*Článek 21*

**Určení**

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 24. dubna 2024.

| *Za Evropský parlament* | *Za Radu* |
|---|---|
| *předsedkyně* | *předseda* |
| R. METSOLA | M. MICHEL |

*PŘÍLOHA I*

**Lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu**

**(podle článku 19)**

| Směrnice | Lhůta pro provedení |
|---|---|
| 2011/98/EU | 25. prosince 2013 |

*PŘÍLOHA II*

**Srovnávací tabulka**

| Směrnice 2011/98/EU | Tato směrnice |
|---|---|
| Článek 1 | Článek 1 |
| Článek 2 | Článek 2 |
| Článek 3 | Článek 3 |
| — | Čl. 3 odst. 5 |
| Čl. 4 odst. 1 první a druhá věta | Čl. 4 odst. 1 první a druhá věta |
| Čl. 4 odst. 1 třetí věta | Čl. 4 odst. 2 |
| Čl. 4 odst. 2 | Čl. 4 odst. 3 |
| Čl. 4 odst. 3 | Čl. 4 odst. 4 |
| Čl. 4 odst. 4 | Čl. 4 odst. 5 |
| Článek 5 | Článek 5 |
| Článek 6 | Článek 6 |
| Článek 7 | Článek 7 |
| Článek 8 | Článek 8 |
| — | Čl. 8 odst. 3 |
| — | Čl. 8 odst. 4 |
| Článek 9 | Čl. 9 písm. a) |
| — | Čl. 9 písm. b) |
| Článek 10 | Článek 10 |
| Článek 11 | Čl. 11 odst. 1 |
| — | Čl. 11 odst. 2 až 5 |
| Článek 12 | Článek 12 |
| — | Článek 13 |
| — | Článek 14 |
| Článek 13 | Článek 15 |
| Článek 14 | Čl. 16 písm. a) |
| — | Čl. 16 písm. b) a c) |
| Článek 15 | Článek 17 |
| Článek 16 | Článek 18 |
| — | Článek 19 |
| Článek 17 | Článek 20 |
| Článek 18 | Článek 21 |
| — | Příloha I |
| — | Příloha II |